

Lietuvos darbdavių konfederacija

Švitrigailos g. 7, LT-03110 Vilnius, įmonės kodas 124911322

Tel./faks.: (8 5) 2496448, el. paštas: info@darbdaviai.org; www.darbdaviai.org

A.s.LT437180300000700709 AB Šiaulių bankas

LR Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai

2025 04 14 Nr.A-25-04-022

DĖL PROJEKTO Nr. 25-5807

Siūlomą teisės akto Nr. 25-5807 Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo “Dėl Lietuvos Respublikos darbo kodekso 138 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-184“ projektą ir kartu su juo teikiamus Lietuvos darbo kodekso 138 str. pakeitimo įstatymo projektą (toliau – Projektas), projekto aiškinamąjį raštą išnagrinėjome.

Lietuvos darbdavių konfederacija pateiktam pasiūlymui dėl Lietuvos Respublikos darbo kodekso 138 str. 3 d. pakeitimo siūlo nepritari.

Atkreiptinas dėmesys, kad Projekto aiškinamajame rašte nėra pateikta objektyvių argumentų dėl poreikio koreguoti šiuo metu esamą teisinį reguliavimą.

Pažymėtina, kad Projekto aiškinamajame rašte minimame Lietuvos Respublikos vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatyme numatyti tam tikri apribojimai palikti vaikus iki 6 metų be priežiūros, jokių kitų apribojimų įstatymas nenumato. Todėl Projekto aiškinamajame rašte dėstomi argumentai apie tai, kad mažametis vaikas iki 14 metų negali likti vienas namuose ir būti saugus neturi jokio teisinio pagrindo. Lietuvos Respublikos darbo kodekso 138 str. 3 d. nustatytos garantijos – papildoma poilsio diena/dienos darbuotojams, kurie augina vaikų iki 12 metų yra visiškai pakankamos.

Rinkoje nusistovėjusios taisyklės yra priimtinos tiek darbuotojams, tiek darbdaviams, esminių problemų dėl garantijos įgyvendinimo nekyla. Projekto aiškinamajame rašte dėstomi argumentai dėl to, kad neva pakeitimais yra skatinamas vaiko bendravimas su tėvais taip pat nėra pagrįstas objektyviais duomenimis.

Vaikams iki 16 metų mokslas yra privalomas, taigi, vaikai iki 16 metų privalo lankyti mokyklą, todėl visiškai neaišku, kokiais atvejais turėtų būti suteikiama galimybė mokslo metų eigoje atitraukti vaiką nuo mokslų ir panaudoti tėvams suteikiama garantija pasinaudoti papildoma poilsio diena buvimui su vaiku. Mokslo atostogų metu darbo įstatymai numato kitas galimybės derinti darbuotojo kasmetinio poilsio laiką su vaikų atostogomis (kas praktikoje labai sėkmingai ir vykdoma).

Siūlomais pakeitimais siūloma išplėsti darbuotojų, kurie galėtų pasinaudoti papildomomis 4-12 (ar 24, jeigu darbuotojas augina tris ir daugiau vaikų) poilsio dienomis per metus. Pagal Valstybės duomenų agentūros duomenis vaikų nuo 12 iki 14 metų skaičius yra apie 60 000. Vertinant duomenis labiau apibendrintai (suprantama, kad gali būti įvairių atvejų, kai vaikus augina vienas asmuo, ar šeimoje auga keli vaikai, iš kurių vienas jau yra vyresnis, nei 12 metų, bet nesulaukęs 14 metų), įvertinant galimas paklaidas, galime teigti, kad siūlomi pakeitimai gali būti taikomi papildomai prie esamo teisinio reguliavimo dar apie 120 000 darbuotojų. Kai jau buvo minėta, toks papildomas skaičius darbuotojų įgytų teisę į papildomas 4-12 (24) papildomų poilsio dienų per metus.

Skaiciuojant medianą tarp minimalaus darbo užmokesčio ir vidutinio šalies darbo užmokesčio galima daryti prielaidą, kad teisę į garantiją darbuotojų vidutinis darbo užmokestis galėtų būti apie 1700 EUR neatskaičius mokesčių. Visa darbo vietos kaina tokiam darbuotojui yra apie 1730 EUR per mėnesį, apie 85 EUR per dieną.

Tokiu būdu, įgyvendinant siūlomus pakeitimus šalies verslas papildomai turėtų minėtam skaičiui darbuotojų planuoti ir sumokėti už suteiktas papildomo poilsio dienas nuo 41,5 mln. EUR (su sąlyga, kad visi darbuotojai naudotųsi tik 4 papildomomis poilsio dienomis) iki 123,8 mln. (jeigu papildoma poilsio diena darbuotojui priklausytų kiekvieną mėnesį). Darbuotojų, kurie turi tris ir daugiau vaikų atvejo nevertinome, kadangi duomenų apie tai, kiek yra tokių darbuotojų neturime, galimai tai nebūtų labai reikšminga dalis.

Atsižvelgiant į aukščiau nurodytus argumentus ir paskaičiavimus akivaizdu, kad Projekto aiškinamajame rašte nurodytas argumentas, kad Projekto įgyvendinimas neturės neigiamos įtakos verslui ir jo plėtrai yra akivaizdžiai neteisingas. Priešingai, nesant jokio objektyvaus pagrindimo, darbuotojų, kuriems galėtų būti taikomos papildomos garantijos – papildomos poilsio dienos per metus, skaičiaus išplėtimas turėtų reikšmingą įtaką verslui ir ženkliai padidintų kaštus. Be to, prielaidomis grįsti pateikti skaičiavimai yra optimistiniai, kadangi nesančių darbuotojų darbo funkcijas turės atlikti kiti darbuotojai (didėja darbo krūvis), atsiranda papildomi kaštai apmokant/kompensuojant laikinai nesančių darbuotojų darbą, kurį atlieka kiti darbuotojai. Taigi, akivaizdu, kad realūs Projekto įgyvendinimo kaštai verslui bus ženkliai didesni.

Atsižvelgiant į tai, kad šiuo metu nekyla jokių problemų, susijusių su Lietuvos Respublikos darbo kodekso 138 str. 3 d. įgyvendinimu, siūlomu Projektu nėra siekiama pašalinti teisinio reguliavimo trūkumų, projekto įgyvendinimas pareikalaus reikšmingų resursų (kaštų), sukels darbo organizavimo organizacijose problemų (reikės pakeisti laikinai nesančius darbuotojus/kompensuoti jų darbą kitiems jį atliksiantiems darbuotojams), Projektui nepritariame ir siūlome jo nepriimti.

Generalinis direktorius

Aurelija Maldutytė